

Gródek, 19 grudnia 2020 roku

Stowarzyszenie na rzecz Praworządności w Szkołach „Stowarzyszenie Umarłych Statutów”

kontakt@umarlestatuty.pl

KRS: 0000830651

Znak sprawy: RZ.01.01-VIII/2020

Sz. P. Małgorzata Rauch
Podkarpacki Kurator Oświaty

WNIOSEK

Działając w imieniu Stowarzyszenia na rzecz Praworządności w Szkołach „Stowarzyszenie Umarłych Statutów”, na podstawie *art. 241 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 256)*, działając w interesie publicznym, składam wniosek o:

1. przeprowadzenie w ramach sprawowanego na podstawie *art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910, dalej jako p.o.)* nadzoru pedagogicznego kontroli zgodności z prawem wskazanych w uzasadnieniu postanowień Statutu **Szkoły Podstawowej nr 8 w Rzeszowie** (dalej: „Statut”),
2. uchylenie na podstawie *art. 114 ustawy – Prawo oświatowe* niezgodnych z powszechnie obowiązującym prawem postanowień Statutu.

UZASADNIENIE

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 27 ust. 3 pkt 3: *„w szkole niedozwolone jest posiadanie tatuaży, noszenie widocznego makijażu, farbowanych włosów i fryzur nawiązując do subkultur oraz długich i pomalowanych paznokci, tipsów”.*

Zgodnie z art. 100 ust. 6 ustawy Prawo oświatowe statut szkoły określa zasady ubierania się uczniów na terenie szkoły. Brak jest natomiast podstaw do normowania szerzej rozumianego wyglądu uczniów. Makijaż oraz włosy nie są elementami ubioru i tym samym nie podlegają regulacji przez statut szkoły.

Kwestionowane postanowienia Statutu: § 27 ust. 3 pkt 1: *„zabrania się noszenia odzieży [...] zawierającej symbole klubów sportowych [...]”; § 27 ust. 24:* *„Zakazane jest noszenie symboli i barw klubowych.”*

Zakaz noszenia odzieży zawierającej symbole klubów sportowych jest nadmiernym ograniczeniem wolności uczniów w zakresie ubioru. Jednocześnie uniemożliwia uczniom

prezentowanie swojej aktywności sportowej, która może przejawiać się członkostwem w jednym z klubów.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 27 ust. 9 pkt 3: *„zasady usprawiedliwiania nieobecności na zajęciach edukacyjnych określa ZWO”.*

Zgodnie z art. 99 ustawy Prawo oświatowe, w statucie szkoły określa się obowiązki ucznia w zakresie usprawiedliwiania, w określonym terminie i formie, nieobecności na zajęciach edukacyjnych. Statut szkoły nie może odsyłać w tej sprawie do niejasnego akronimu.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 27 ust. 18: *„W przypadku stwierdzenia przez dyrekcję i pracowników szkoły umyślnego zniszczenia przez ucznia jej mienia lub zniszczenia wynikającego z nieprzestrzegania przepisów BHP przez ucznia odpowiedzialność materialną za wyrządzoną przez ucznia szkodę ponoszą jego rodzice bądź opiekunowie prawni”*

Zgodnie z art. 426 kodeksu cywilnego małoletni, który nie ukończył lat trzynastu, nie ponosi odpowiedzialności za wyrządzoną szkodę. Ponadto art. 427 k.c. stanowi, iż *„[k]to z mocy ustawy lub umowy jest zobowiązany do nadzoru nad osobą, której z powodu wieku albo stanu psychicznego lub cielesnego winy poczytać nie można, ten obowiązany jest do naprawienia szkody wyrządzonej przez tę osobę, [...]”*. W czasie, kiedy szkoła sprawuje nadzór nad małoletnim można więc rozważać odpowiedzialność szkoły (organu prowadzącego), brak jest natomiast podstaw dla przyjęcia odpowiedzialności rodziców i obciążania ich za szkody wyrządzone przez dziecko.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 27 ust. 22: *„[...] Zgodnie z uchwałą Rady Rodziców z dnia 25.06 2007 zabrania się uczniom używania telefonów komórkowych na terenie szkoły. [...]”*

Zgodnie z art. 99 ustawy Prawo oświatowe, obowiązki ucznia określa się w statucie szkoły z uwzględnieniem obowiązków w zakresie przestrzegania warunków wnoszenia i korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły. Za warunki wnoszenia i korzystania z telefonów komórkowych nie można uznać całkowitego zakazu ich używania. Brak jest podstawy prawnej do tak nadmiernej ingerencji w wolność uczniów.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że niejasne jest powoływanie się w statucie szkoły na uchwałę Rady Rodziców. Uchwały i inne dokumenty tego organu społecznego szkoły nie mogą ustanawiać regulacji, które zostały przez ustawę zarezerwowane dla statutu szkoły.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 29 ust. 1: *„Kary udzielane są za nieprzestrzeganie obowiązków ucznia zawartych w Statucie Szkoły i innych regulaminach wewnątrzszkolnych. Zastosowanie określonych sankcji jest poprzedzone zawiadomieniem rodziców”.*

Zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 17 ustawy Prawo oświatowe, statut szkoły zawiera w szczególności prawa i obowiązki uczniów. Przepis art. 99 ustawy Prawo oświatowe

stanowi natomiast, że obowiązki ucznia określa się w statucie szkoły z uwzględnieniem obowiązków w zakresie właściwego zachowania. Brak jest podstaw prawnych dla istnienia dodatkowych regulaminów regulujących te kwestie, które nie są integralną częścią statutu szkoły.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 29 ust. 7: „*Drastyczne przypadki wykroczeń szkolnych będą zgłaszane na policję i do Sądu Rodzinnego.*”

Niejasne jest sformułowanie „wykroczeń szkolnych”. Jeżeli odnosi się to do naruszania postanowień statutu, nie zachodzi potrzeba informowania o tym Policji i sądu. Jeżeli zaś należy przez to rozumieć wykroczenia określone prawem powszechnie obowiązującym, niejasne pozostaje określenie, jakie czyny można uznać za „drastyczne”.

Kwestionowane postanowienia Statutu: § 36 ust. 6: „*Uczeń ma prawo zgłosić na początku zajęć nieprzygotowanie do lekcji (zapis w dzienniku: np.) tzn. brak zeszytu, zeszytu ćwiczeń, zadania domowego, gotowości do odpowiedzi ustnej, kartkówki, brak zapowiedzianych pomocy dydaktycznych [...]*”; **§ 56:** „*[...] Wymagane przez nauczyciela przygotowywanie do lekcji z danego przedmiotu (m.in. podręcznik, zeszyt ćwiczeń, atlas, przybory, strój). [...] Systematyczne prowadzenie zeszytu przedmiotowego.*”

Zgodnie z art. 70 ust. 2 Konstytucji RP nauka w szkołach publicznych jest bezpłatna. Oznacza to, że nie można wymagać od ucznia lub jego opiekunów prawnych ponoszenia jakichkolwiek kosztów związanych z wyposażeniem ucznia do uczestnictwa w zajęciach szkolnych. Warunek posiadania zeszytu, aby uzyskać wyższą ocenę roczną, narusza również art. 44b ust. 3 ustawy o systemie oświaty.

Kwestionowane postanowienia Statutu: § 39 ust. 2: „*Sprawdziany i kartkówki rodzice otrzymują do wglądu na własną prośbę w szkole, między innymi w czasie spotkań z rodzicami (wywiadówkami) i konsultacji, u nauczycieli poszczególnych przedmiotów.*”; **§ 39 ust. 4:** „*Na wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) sprawdzone i ocenione pisemne prace oraz inna dokumentacja dotycząca oceniania ucznia są udostępniane uczniowi lub jego rodzicom (prawnym opiekunom) – wg ustaleń nauczyciela.*”

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 40 ust. 3 pkt 8 tiret drugie: „znak „-” uczeń może uzyskać za negatywną formę aktywności”

Niejasne jest określenie „negatywnej formy aktywności”. Za Słownikiem Języka Polskiego PWN należy wskazać, że aktywność to *przejawienie inicjatywy, branie żywego udziału*. Każdą aktywność w tym rozumieniu należy pochwalać i doceniać, nawet jeżeli odpowiedzi uczniów są błędne. Jeżeli zaś uczniowie prowadzą rozmowy nie na temat, albo inaczej przeszkadzają w prowadzeniu lekcji, zastosowanie powinny mieć kary przewidziane w statucie szkoły. W ocenie Stowarzyszenia „minusy” mogą być wykorzystywane jako zastępnik kar statutowych, co należy uznać za całkowicie niedopuszczalne - ocenie mogą podlegać wyłącznie osiągnięcia edukacyjne uczniów (art. 44b ust. 3 ustawy o systemie oświaty).

Kwestionowane postanowienia Statutu: § 41 ust. 1 pkt. 6 lit. b: „[uczeń na ocenę celującą] samodzielnie wykracza poza treści programowe korzystając z wielu pozaszkolnych źródeł informacji”; **§ 70 ust. 4 lit. b** „[uczeń na ocenę celującą] posiada wiadomości i umiejętności wykraczające poza program nauczania; odnosi sukcesy w konkursach szkolnych i międzyszkolnych; wykonuje zadania nadobowiązkowe, z własnej inicjatywy przygotowuje dodatkowe informacje i dzieli się nimi na forum klasy”

W myśl § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. poz. 373) stopień celujący jest najwyższą możliwą do uzyskania roczną oceną klasyfikacyjną. Słuszne jest zatem, aby ustalone kryteria oceny celującej były najbardziej wymagające. Wymagania te nie mogą jednak wykraczać poza podstawę programową bądź program nauczania, gdyż taka regulacja jest sprzeczna z art. 44b ust. 3 ustawy o systemie oświaty. Zgodnie z ustawowym unormowaniem, ucznia można oceniać tylko i wyłącznie w zakresie wiedzy i umiejętności określonych w podstawie programowej bądź programie nauczania. Wymagania na ocenę celującą nie mogą być tak skonstruowane, że wymaga się od ucznia opanowania materiału wykraczającego poza program nauczania, w tym także osiągania sukcesów w konkursach i wykonywania zadań nadobowiązkowych. Statut szkoły nie może rozszerzać definicji oceniania osiągnięć edukacyjnych ucznia znajdującej się w ustawie.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 44 ust. 14: „[...] Bezwzględne przestrzeganie zasad bhp [...] Łamanie zasad bhp [...]”.

Statut szkoły nie określa czym są „zasady bhp”. Takowe nie zostały również dołączone do statutu w formie załącznika, przez co uczeń nie ma nieskrępowanej możliwości zapoznania się z nimi. Nie można nakładać obowiązków w zakresie, którego się nie ujawnia.

Wobec powyższego wniosek należy uznać za właściwie uzasadniony.

(—) ŁUKASZ KORZENIOWSKI
Prezes Zarządu

Pismo sporządził:
Daniel Sjargi